

PRESUDA SUDA (veliko vijeće)

6. listopada 2009. (*)

„Policajska i pravosudna suradnja u kaznenim stvarima – Okvirna odluka 2002/584/PUP – Europski uhiđbeni nalog i postupci predaje između država članica – Članak 4. stavak 6. – Razlog za moguće neizvršenje europskog uhiđbenog naloga – Provedba u nacionalnom pravu – Osoba koja je uhićena kao državljanin države članice koja izdaje nalog – Neizvršenje europskog uhiđbenog naloga od strane države članice izvršenja uvjetovano time da je osoba provela pet godina na njezinom državnom području – Članak 12. UEZ-a”

U predmetu C-123/08,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 35. UEU-a i članka 234. UEZ-a, koji je uputio Rechtbank Amsterdam (Sud u Amsterdamu, Nizozemska), odlukom od 28. prosinca 2007., koju je Sud zaprimio 21. ožujka 2008. u postupku koji se odnosi na izvršenje europskog uhiđbenog naloga protiv

Dominica Wolzenburga,

SUD (veliko vijeće),

u sastavu: V. Skouris, predsjednik, P. Jann, C. W. A. Timmermans, K. Lenaerts i M. Ilešič, predsjednici vijeća, A. Tizzano, A. Borg Barthet, J. Malenovský, J. Klučka, U. Løhmus i L. Bay Larsen (izvjestitelj), suci,

nezavisni odvjetnik: Y. Bot,

tajnik: M. Ferreira, glavna administratorica,

uzimajući u obzir zahtjev nacionalnog suda od 17. ožujka 2008., koji je Sud zaprimio 21. ožujka 2008., da se o prethodnom pitanju odluči u hitnom postupku u skladu s člankom 104.b Poslovnika,

uzimajući u obzir odluku trećeg vijeća Suda od 2. travnja 2008. da se o prethodnom pitanju ne odluči u hitnom postupku,

uzimajući u obzir pisani postupak na temelju članka 104.b stavka 2. petog podstavka Poslovnika te nakon rasprave održane 17. veljače 2009.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za D. Wolzenburga, D. Wiersum i J. van der Putte, *advocaten*,
- za nizozemsku vladu, C. Wissels i M. Noort, u svojstvu agenata,
- za dansku vladu, C. Pilgaard Zinglarsen, u svojstvu agenta,

- za njemačku vladu, M. Lumma i J. Kemper, u svojstvu agenata,
- za francusku vladu, G. de Bergues i J.-C. Niollet, u svojstvu agenata,
- za austrijsku vladu, E. Riedl i T. Fülöp, u svojstvu agenata,
- za poljsku vladu, M. Dowgielewicz, u svojstvu agenta,
- za Komisiju Europskih zajednica, S. Grünheid i R. Troosters, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 24. ožujka 2009.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 4. stavka 6. Okvirne odluke Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica (SL L 190, str. 1.), (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 83.) i članka 12. UEZ-a.
- 2 Zahtjev je upućen u okviru postupka u kojem je Internationale Rechtshulpkamer pri Rechtbank Amsterdam (Vijeće za međunarodnu suradnju u kaznenim stvarima pri Sudu u Amsterdamu, u daljnjem tekstu: nizozemsko pravosudno tijelo izvršenja) odlučio o izvršenju europskog uhidbenog naloga koji je 13. srpnja 2006. izdao Staatsanwaltschaft Aachen (Državno odvjetništvo u Aachenu, u daljnjem tekstu: njemačko pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog) protiv D. Wolzenburga, njemačkog državljanina.

Pravni okvir

Glava VI. Ugovora o EU-u

- 3 Iz podataka o datumu stupanja na snagu Ugovora iz Amsterdama, objavljenog u *Službenom listu Europskih zajednica* od 1. svibnja 1999. (SL L 114, str. 56.) razvidno je da je Kraljevina Nizozemska dala izjavu na temelju članka 35. stavka 2. UEU-a o tome da prihvaća nadležnost Suda u odlučivanju o prethodnim pitanjima u skladu s člankom 35. stavkom 3. točkom (b) UEU-a.

Okvirna odluka 2002/584/PUP

- 4 Na temelju uvodne izjave 5. Okvirne odluke 2002/584:

„Cilj koji si je postavila Unija, da postane područje slobode, sigurnosti i pravde, vodi prema ukidanju izručenja između država članica i njegovu zamjenjivanju sustavom

predaje osoba između pravosudnih tijela. [...] Tradicionalni odnosi suradnje koji su do sada prevladavali između država članica trebali bi biti zamijenjeni sustavom slobodnog protoka sudskih odluka u kaznenim stvarima, kako prije, tako i poslije donošenja pravomoćnih odluka, u području slobode, sigurnosti i pravde.”

5 Uvodna izjava 7. okvirne odluke glasi:

„Budući da cilj ukidanja sustava multilateralnog izručivanja osoba, utemeljenog na Europskoj konvenciji o izručenju od 13. prosinca 1957., ne može biti dostatno postignut pojedinačnim djelovanjem država članica nego ga je, zbog njegovih učinaka i dosega, lakše ostvariti na razini Unije, Vijeće može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti iz članka 2. Ugovora o Europskoj uniji i članka 5. Ugovora o osnivanju Europske zajednice. [...]”

6 Uvodna izjava 8. okvirne odluke glasi:

„Odluke o izvršavanju europskog uhiđenog naloga moraju biti podložne dostatnom nadzoru, a to znači da će pravosudno tijelo države članice u kojoj je tražena osoba uhićena morati donijeti odluku o njezinoj predaji.”

7 U članku 1. stavcima 1. i 2. Okvirne odluke 2002/584 definira se europski uhiđbeni nalog i obveza njegova izvršenja kako slijedi:

„1. Europski uhiđbeni nalog je sudska odluka koju izdaje država članica s ciljem uhićenja i predaje tražene osobe od strane druge države članice, zbog vođenja kaznenog progona, izvršenja kazne zatvora ili naloga za oduzimanje slobode.

2. Države članice izvršavaju svaki europski uhiđbeni nalog na temelju načela uzajamnog priznavanja u skladu s odredbama ove Okvirne odluke.”

8 Člankom 2. stavkom 1. okvirne odluke propisuje se da se, nakon što je izrečena kazna, europski uhiđbeni nalog može izdati za kazne u trajanju od najmanje četiri mjeseca.

9 U članku 3. okvirne odluke navode se tri „[razloga] za obvezno neizvršavanje europskog uhiđenog naloga”.

10 U članku 4. Okvirne odluke 2002/584 naslovljenom „Razlozi za moguće neizvršenje europskog uhiđenog naloga” ti se razlozi navode u sedam točaka. U tom pogledu, stavkom 6. tog članka propisuje se:

„Pravosudno tijelo izvršenja može odbiti izvršenje europskog uhiđenog naloga:

[...]

6. ako je europski uhiđbeni nalog izdan u svrhe izvršenja kazne zatvora ili oduzimanja slobode, a tražena osoba se nalazi, boravi, u državi članici izvršenja ili je njezin državljanin, a ta država članica obvezuje se izvršiti tu kaznu ili mjeru oduzimanja slobode u skladu s odredbama svojega domaćeg prava.”

11 Članak 5. navedene okvirne odluke naslovljen „Jamstva koja mora, u nekim slučajevima, pružiti država članica izdateljica naloga” glasi kako slijedi:

„Izvršenje europskog uhidbenog naloga, koje obavlja pravosudno tijelo izvršenja, može, u skladu s pravom države članice izvršenja, biti podložno sljedećim uvjetima:

[...]

3. ako je osoba koja je predmet europskoga uhidbenog naloga izdanog u svrhe progona državljanin ili ima boravište u državi članici izvršenja, predaja te osobe može biti podložna uvjetu da ta osoba, nakon saslušanja, bude vraćena državi članici izvršenja kako bi u njoj izdržala zatvorsku kaznu ili mjeru oduzimanja slobode koja joj je izrečena u državi članici koja izdaje uhidbeni nalog.”

- 12 U članku 11. navedene okvirne odluke naslovljenom „Prava tražene osobe”, stavkom 1. propisuje se:

„Ako je tražena osoba uhićena, nadležno pravosudno tijelo izvršenja, u skladu s nacionalnim pravom, tu osobu obavještava o europskom uhidbenom nalogu i o njegovu sadržaju te o mogućnosti njezina pristanka na predaju pravosudnom tijelu koje je izdalo europski uhidbeni nalog.”

Okvirna odluka 2008/909/PUP

- 13 Okvirnu odluku Vijeća 2008/909/PUP od 27. studenoga 2008. o primjeni načela uzajamnog priznavanja presuda u kaznenim predmetima kojima se izriču kazne zatvora ili mjere koje uključuju oduzimanje slobode s ciljem njihova izvršenja u Europskoj uniji (SL L 327, str. 27.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 11., str. 111.), koja se isto tako primjenjuje, *mutatis mutandis*, na izvršenje kazni u slučajevima utvrđenim u članku 4. stavku 6. Okvirne odluke 2002/584, države članice moraju u skladu s člankom 29. te odluke provesti do 5. prosinca 2011.
- 14 Člankom 3. stavkom 1. Okvirne odluke 2008/909 utvrđuje se da je svrha te odluke utvrđivanje pravila na temelju kojih država članica, kako bi poboljšala društvenu rehabilitaciju osuđene osobe, priznaje presudu te izvršava kaznu.
- 15 Članak 4. stavak 7. točka (a) te okvirne odluke sadržava neobvezujuću odredbu kojom se nadležnim tijelima države članice dopušta da proslijede presudu državi članici izvršenja ako osuđena osoba živi te zakonito neprekidno boravi najmanje pet godina u toj državi.

Direktiva 2004/38/EZ

- 16 U Direktivi 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji na slobodno kretanje i boravište na području države članice, kojom se izmjenjuje Uredba (EEZ) br. 1612/68 i stavljaju izvan snage direktive 64/221/EEZ, 68/360/EEZ, 72/194/EEZ, 73/148/EEZ, 75/34/EEZ, 75/35/EEZ, 90/364/EEZ, 90/365/EEZ i 93/96/EEZ (SL L 158, str. 77., te ispravci SL L 229, str. 35., SL L 197, str. 34. i SL L 204, str. 28.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku: poglavlje 5., svezak 2., str. 42.) u uvodnoj izjavi 17. navodi se sljedeće:

„Uživanje prava na stalno boravište građana Unije koji su se odlučili dugotrajno nastaniti u državi članici domaćinu pojačalo bi osjećaj građanstva Unije i ključna je komponenta u promicanju socijalne kohezije kao jednog od temeljnih ciljeva Unije. Pravo na stalno boravište potrebno je zato utvrditi za sve građane Unije i članove njihovih obitelji koji su boravili u državi članici domaćinu sukladno uvjetima utvrđenima u ovoj direktivi tijekom pet godina bez prekida i protiv kojih nije izrečena mjera protjerivanja.”

- 17 Člankom 16. stavkom 1. te direktive propisuje se:

„Građanin Unije koji je pet godina zakonito neprekidno boravio u državi članici domaćinu, ondje ima pravo stalnog boravišta. [...]”

- 18 U skladu s člankom 19. stavkom 1. iste direktive:

„Države članice izdaju građanima Unije koji imaju pravo na stalno boravište, na zahtjev, ispravu kojom se službeno potvrđuje stalno boravište, a nakon provjere duljine boravišta.”

Nacionalno pravo

- 19 Člankom 6. Overleveringsweta (Zakon o predaji osoba) od 29. travnja 2004. (Staatsblad 2004, br. 195., u daljnjem tekstu: OLW), u nizozemski pravni poredak prenosi se članak 4. stavak 6. i članak 5. stavak 3. Okvirne odluke 2002/584.

- 20 Članak 6. stavci 1. do 3. OLW-a odnose se na nizozemske državljane. Stavkom 1. tog članka prenosi se članak 5. stavak 3. Okvirne odluke 2002/584, a stavicima 2. i 3. istog članka prenosi se članak 4. stavak 6. te odluke. Člankom 6. stavicima 2. i 3. propisuje se sljedeće:

„2. Predaja nizozemskog državljanina nije dopuštena ako je ta predaja zatražena u svrhu izvršenja kazne zatvora koja mu je izrečena pravomoćnom sudskom odlukom.

3. Ako je predaja odbijena isključivo na temelju stavka 2., javni tužitelj obavješćuje pravosudno tijelo koje je izdalo uhiđbeni nalog da je spreman izvršiti presudu u skladu s postupkom utvrđenim u članku 11. Konvencije o transferu osuđenih osoba od 21. ožujka 1983. ili na temelju neke druge važeće konvencije.”

- 21 Člankom 6. stavkom 5. OLW-a, koji se odnosi na osobe koje nisu nizozemski državljani, bilo da su državljani države članice ili neke treće države, propisuje se sljedeće:

„Članci 1. do 4. isto se tako primjenjuju na stranog državljanina koji posjeduje dozvolu stalnog boravka u mjeri u kojoj ga se može kazneno goniti u Nizozemskoj za djela na kojima se temelji europski uhiđbeni nalog te u mjeri u kojoj je, u njegovom slučaju, predvidivo da neće izgubiti svoje pravo boravka u Nizozemskoj zbog kazne ili mjere koja bi mu bila izrečena nakon predaje.”

- 22 Na temelju članka 8. točke (e) Vreemdelingenweta (Zakon o strancima, u daljnjem tekstu: Vw) od 23. studenoga 2000. (*Staatsblad* 2000, br. 495.), strani državljanin ne boravi zakonito u Nizozemskoj kao državljanin Zajednice, osim ako se njegov boravak temelji na pravilu koje je doneseno na temelju Ugovora o EZ-u ili na temelju Sporazuma o europskom gospodarskom prostoru od 2. svibnja 1992. (SL L 1, str. 3.).
- 23 Člankom 9. stavkom 2. Vw-a propisuje se da, ako strani državljanin zakonito boravi u državi članici na temelju članka 8. točke (e) tog zakona, a državljanin je Zajednice, nizozemski ministar pravosuđa izdat će mu ispravu kojom se potvrđuje zakonitost tog boravka ako je stekao pravo stalnog boravka u skladu s člankom 16. Direktive 2004/38.
- 24 Iz članka 20. stavka 1. Vw-a naslovljenog „Dozvola stalnog boravka” proizlazi da nizozemski ministar pravosuđa ima ovlasti izdati dozvolu stalnog boravka.
- 25 Člankom 21. stavkom 1. točkom (a) Wv-a propisuje se da zahtjev za dobivanje dozvole stalnog boravka u smislu članka 20. tog zakona može biti odbijen samo ako strani državljanin nije zakonito neprekidno pet godina boravio u državi neposredno prije podnošenja zahtjeva, kako se navodi u članku 8. tog zakona.

Glavni postupak i prethodna pitanja

- 26 Presudama donesenim 2002. dva njemačka suda osudila su D. Wolzenburga na dvije uvjetne kazne zatvora jer je 2001. počinio više kaznenih djela, između ostalog unošenje marihuane u Njemačku.
- 27 Amtsgericht Aachen (Općinski sud u Aachenu, Njemačka) je presudom od 27. ožujka 2003., kojom je izrečena jedinstvena kazna („Gesamtstrafenbeschluss”), promijenio te dvije kazne u jednu uvjetnu kaznu zatvora od jedne godine i devet mjeseci.
- 28 D. Wolzenburg došao je u Nizozemsku početkom lipnja 2005. Ondje boravi u stanu u Venlou, na temelju ugovora o najmu sklopljenog na njegovo ime i ime njegove supruge.
- 29 Amtsgericht Plettenberg (Opći sud u Plettenbergu, Njemačka) je presudom od 5. srpnja 2005. ukinuo uvjetnu odgodu izvršenja jedinstvene kazne izrečene 2003. jer je D. Wolzenburg prekršio uvjete na temelju kojih je imao pravo na takvu odgodu.
- 30 Njemačko pravosudno tijelo je 13. srpnja 2006. izdalo europski uhidbeni nalog za D. Wolzenburga.
- 31 Navedeno tijelo je 17. srpnja 2006. prijavilo D. Wolzenburga Schengenskom informacijskom sustavu (SIS) radi izvršenja njegove kazne zatvora koja je postala pravomoćna.
- 32 D. Wolzenburg je 1. kolovoza 2006. uhićen i stavljen u privremeni pritvor u Nizozemskoj na temelju tog upozorenja.
- 33 Njemačko pravosudno tijelo koje je izdalo uhidbeni nalog je 3. kolovoza 2006. nizozemskom pravosudnom tijelu poslalo europski uhidbeni nalog, izdan 13. srpnja

2006., u kojem traži predaju D. Wolzenburga radi izvršenja kazne od jedne godine i devet mjeseci na koju je bio osuđen.

- 34 D. Wolzenburg se 20. rujna 2006. javio u Službu za imigraciju i naturalizaciju Kraljevine Nizozemske kako bi se upisao kao građanin Unije u Nizozemskoj.
- 35 D. Wolzenburg je bio zaposlen u Nizozemskoj od posljednjeg tromjesečja 2005. prije nego što je počeo stažirati u rujnu 2008.
- 36 Iz dokumenata dostavljenih Sudu razvidno je da D. Wolzenburg nije pristao da ga nizozemsko pravosudno tijelo preda njemačkom pravosudnom tijelu koje je izdalo uhidbeni nalog po skraćenom postupku utvrđenom OLW-om.
- 37 Sud koji je uputio zahtjev navodi da su činjenice na temelju kojih je izdan europski uhidbeni nalog za D. Wolzenburga kažnjive prema nizozemskom pravu te da on ne može izgubiti pravo boravka u Nizozemskoj zbog kaznenih djela za koja je osuđen u Njemačkoj.
- 38 Taj sud isto tako navodi da D. Wolzenburg ne ispunjava uvjete potrebne za dobivanje dozvole stalnog boravka na državnom području Nizozemske zbog toga što u Nizozemskoj još ne boravi neprekidno pet godina, ali i da se građani Unije koji u skladu s pravom Zajednice zakonito borave u državi članici ne odlučuju uvijek zatražiti takvu dozvolu.
- 39 U tim je okolnostima Rechtbank Amsterdam (Sud u Amsterdamu) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
 - „1. Znači li da su osobe koje borave u državi članici izvršenja ili su njezini državljani u smislu članka 4. stavka 6. Okvirne odluke [2002/584], osobe koje nemaju državljanstvo države članice izvršenja, ali imaju državljanstvo druge države članice te u skladu s člankom 18. stavkom 1. UEZ-a zakonito borave u državi članici izvršenja, bez obzira na trajanje tog zakonitog boravka?
 2. (a) Ako je odgovor na prvo pitanje niječan, treba li uvjete iz prvog pitanja tumačiti tako da se tiču osoba koje nisu državljani države članice izvršenja nego druge države članice te koje su prije uhićenja na temelju europskog uhidbenog naloga zakonito boravile barem neko određeno vrijeme u državi članici izvršenja na temelju članka 18. stavka 1. UEZ-a?
(b) Ako je odgovor na pitanje 2. (a) potvrđan, koji zahtjevi moraju biti ispunjeni u pogledu trajanja zakonitog boravka?
 3. Ako je odgovor na pitanje 2. (a) potvrđan, može li država članica izvršenja, uz zahtjev koji se odnosi na trajanje zakonitog boravka, uvesti dodatne administrativne zahtjeve kao što je posjedovanje dozvole stalnog boravka?
 4. Ulazi li nacionalna mjera, kojom se utvrđuju uvjeti na temelju kojih pravosudno tijelo države članice izvršenja može odbiti izvršenje europskog uhidbenog naloga izdanog u svrhu izvršenja kazne zatvora, u (materijalno) područje primjene Ugovora o EZ-u?

5. S obzirom na to:

– da se člankom 6. stavcima 2. i 5. OLW-a utvrđuju pravila o jednakom postupanju prema nizozemskim državljanima i osobama koje nemaju nizozemsko državljanstvo, ali posjeduju dozvolu stalnog boravka na nizozemskom državnom području,

i

– da se na temelju tih pravila zahtijeva odbijanje predaje takvih skupina osoba ako se europski uhidbeni nalog izdaje radi izvršenja pravomoćne kazne zatvora,

predstavljaju li odredbe članka 6. stavaka 2. i 5. OLW-a diskriminaciju zabranjenu člankom 12. UEZ-a, budući da se navedeno jednako postupanje ne primjenjuje na isti način na državljane drugih država članica koji imaju pravo boravka na temelju članka 18. stavka 1. UEZ-a koji to pravo boravka neće izgubiti zato što im je izrečena pravomoćna kazna zatvora, ali koji ne posjeduju dozvolu stalnog boravka u Nizozemskoj?”

Prethodna pitanja

- 40 Na samom početku valja podsjetiti da je Sud u ovom predmetu nadležan za odlučivanje o tumačenju Okvirne odluke 2005/584 na temelju članka 35. UEU-a, što je razvidno i iz točke 3. ove presude.
- 41 Drugo, treba napomenuti da se prema članku 32. Okvirne odluke 2002/584 ta odluka primjenjuje na zahtjeve u pogledu djela koja su, poput onih u predmetu u glavnom postupku, počinjena prije datuma isteka roka za provedbu odluke, to jest prije 1. siječnja 2004., pod uvjetom da država članica izvršenja nije izjavila da će nastaviti postupati prema tim zahtjevima u skladu sa sustavom izručenja važećim prije tog datuma. Neosporno je da Kraljevina Nizozemska nije dala takvu izjavu.

Četvrto pitanje

- 42 Svojim četvrtim pitanjem, na koje valja prvo odgovoriti, sud koji je uputio zahtjev u biti pita ima li državljanin države članice, koji zakonito boravi u drugoj državi članici, pravo pozvati se na članak 12. stavak 1. UEZ-a protivno nacionalnom zakonodavstvu kao što je OLW, koji utvrđuje uvjete na temelju kojih nadležno pravosudno tijelo može odbiti izvršenje europskog uhidbenog naloga izdanog u svrhu izvršenja kazne zatvora.
- 43 U tom pogledu treba utvrditi da iako se prvim stavkom članka 12. UEZ-a, unutar područja primjene Ugovora o EZ-u i ne dovodeći u pitanje njegove posebne odredbe, zabranjuje svaka diskriminacija na temelju državljanstva, Okvirna odluka 2002/584 donesena je na temelju Ugovora o EU-u, a ne na temelju Ugovora o EZ-u.
- 44 Međutim, iz tog se utvrđenja ne može zaključiti da su odredbe, koje je donijela država članica kako bi primijenila akt koji se temelji na Ugovoru o EU-u, isključene iz nadzora njihove zakonitosti u pogledu prava Zajednice.

- 45 Države članice ne mogu u kontekstu provedbe okvirne odluke kršiti pravo Zajednice, a posebno odredbe Ugovora o EZ-u koje se odnose na slobodu kretanja i boravka na državnom području svih država članica, koja je zajamčena svim građanima Unije.
- 46 U ovom slučaju valja utvrditi da je situacija poput one u kojoj se nalazi D. Wolzenburg obuhvaćena pravom na slobodu kretanja i boravka građana Unije u državama članicama te stoga potpada u područje primjene Ugovora o EZ-u. D. Wolzenburg je preseljenjem u Nizozemsku ostvario svoje pravo koje je zajamčeno svim građanima Unije na temelju članka 18. stavka 1. UEZ-a, a to je pravo na slobodu kretanja i boravka unutar državnog područja države članice različite od one čiji je državljanin.
- 47 Stoga na četvrto pitanje valja odgovoriti da državljanin jedne države članice koji zakonito boravi u drugoj državi članici ima pravo pozvati se na članak 12. prvi stavak UEZ-a protivno nacionalnom zakonodavstvu kao što je OLW, koji utvrđuje uvjete na temelju kojih nadležno pravosudno tijelo može odbiti izvršenje europskog uhidbenog naloga izdanog u svrhu izvršenja kazne zatvora.

Treće pitanje

- 48 U trećem pitanju, koje nadalje valja razmotriti, sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 4. stavak 6. Okvirne odluke 2002/584 tumačiti tako da, uz uvjet koji se odnosi na duljinu boravka u toj državi, država članica izvršenja može za primjenu razloga za moguće neizvršenje europskog uhidbenog naloga utvrđenog u toj odredbi utvrditi dodatne administrativne zahtjeve, kao što je posjedovanje dozvole stalnog boravka.
- 49 U tom pogledu člankom 16. stavkom 1. Direktive 2004/38 izričito se propisuje da građani Unije, koji su zakonito neprekidno pet godina boravili u državi članici domaćinu, ondje imaju pravo stalnog boravka.
- 50 Člankom 19. te direktive ne zahtijeva se da građani Unije, koji su stekli pravo stalnog boravka na državnom području druge države članice na temelju članka 16. iste direktive, moraju posjedovati dozvolu stalnog boravka.
- 51 Građanima Unije koji su neprekidno pet godina zakonito boravili na državnom području druge države članice navedenim odredbama se propisuje samo to da se na njihov zahtjev izda iskaznica kojom se potvrđuje stalnost njihova boravka, no takva formalnost se ne zahtijeva. Takva iskaznica može imati samo deklaratornu i dokaznu snagu, ali se njome ne dodjeljuje nikakvo pravo (u tom smislu vidjeti presudu od 12. svibnja 1998., Martinez Sala, C-85/96, Zb., str. I-2691., t. 53.).
- 52 Iz toga slijedi da dodatni administrativni zahtjev kao što je dozvola stalnog boravka u smislu članka 21. Vw-a, ako se radi o građaninu Unije, ne može biti preduvjet za primjenu razloga za moguće neizvršenje europskog uhidbenog naloga utvrđenog u članku 4. stavku 6. Okvirne odluke 2002/584.
- 53 Stoga na treće pitanje valja odgovoriti da članak 4. stavak 6. Okvirne odluke 2002/584 treba tumačiti tako da, ako se radi o građaninu Unije, država članica izvršenja, uz uvjet koji se odnosi na duljinu boravka u toj državi članici, ne može za primjenu razloga za

moguće neizvršenje europskog uhidbenog naloga utvrđenog u toj odredbi utvrditi dodatne administrativne zahtjeve, kao što je posjedovanje dozvole stalnog boravka.

Peto pitanje

- 54 S obzirom na odgovor na treće pitanje, valja smatrati da sud koji je uputio zahtjev pita treba li članak 12. stavak 1. UEZ-a tumačiti tako da je protivan zakonodavstvu države članice izvršenja koja, provedbom članka 4. stavka 6. Okvirne odluke 2002/584, zahtijeva od nadležnog pravosudnog tijela te države da odbije izvršenje europskog uhidbenog naloga izdanog za jednog njezinog državljanina, dok takvo odbijanje, ako se radi o državljaninu druge države članice koji ima pravo boravka u toj državi na temelju članka 18. stavka 1. UEZ-a, podliježe uvjetu da je tražena osoba pet godina bez prekida zakonito boravila na državnom području navedene države članice izvršenja.
- 55 Kako bi se odgovorilo na to pitanje, prvo valja iznijeti određena opažanja o sustavu predaje koji je uveden Okvirnom odlukom 2002/584 te, konkretno, člankom 4. stavkom 6. te Odluke.
- 56 Iz članka 1. stavaka 1. i 2. okvirne odluke te iz uvodnih izjava 5. i 7. te odluke posebno proizlazi da je njezina svrha zamijeniti sustav multilateralnog izručivanja između država članica sustavom predaje između pravosudnih tijela osuđenih ili osumnjičenih osoba u svrhu izvršenja presuda ili kaznenih postupaka koji se temelje na načelu uzajamnog priznavanja (vidjeti presudu od 17. srpnja 2008., Kozłowski, C-66/08, Zb., str. I-6041., t. 31.).
- 57 Načelo uzajamnog priznavanja, na kojem se temelji struktura Okvirne odluke 2002/584, znači da su u skladu s člankom 1. stavkom 2. te odluke države članice načelno obvezne djelovati u skladu s europskim uhidbenim nalogom. Osim u slučajevima obveznog neizvršenja utvrđenima člankom 3. okvirne odluke, države članice mogu odbiti izvršiti takav nalog samo u slučajevima navedenima u njezinom članku 4. (vidjeti presudu od 1. prosinca 2008., Leymann i Pustovarov, C-388/08 PPU, Zb., str. I-8993., t. 51.).
- 58 Iz navedenog slijedi da nacionalni zakonodavac koji na temelju mogućnosti koje su mu dane člankom 4. okvirne odluke odluči ograničiti situacije u kojima njegovo pravosudno tijelo izvršenja može odbiti predaju tražene osobe, samo jača sustav predaje uspostavljen okvirnom odlukom u korist područja slobode, sigurnosti i pravde.
- 59 Ograničavanjem situacija u kojima pravosudno tijelo izvršenja može odbiti izvršenje europskog uhidbenog naloga takvo zakonodavstvo samo olakšava predaju traženih osoba, u skladu s načelom uzajamnog priznavanja navedenim u članku 1. stavku 2. Okvirne odluke 2002/584, koje je temeljno pravilo uspostavljeno tom odlukom.
- 60 S obzirom na to temeljno pravilo, člankom 4. okvirne odluke propisuju se razlozi mogućeg neizvršenja europskog uhidbenog naloga na temelju kojeg nadležno tijelo države članice izvršenja može odbiti izvršenje takvog naloga.

- 61 Prilikom provedbe članka 4. Okvirne odluke 2004/584, a posebno njegovog stavka 6., na koji se odnosi odluka kojom se upućuju prethodna pitanja, države članice moraju raspolagati određenom marginom prosudbe.
- 62 U tom pogledu valja naglasiti da, iako je svrha razloga za moguće neizvršenje iz članka 4. stavka 6. Okvirne odluke 2002/584 i njezinog članka 5. stavka 3. omogućiti pravosudnom tijelu izvršenja pridavanje posebne važnosti mogućnosti povećanja reintegracije u društvo tražene osobe nakon isteka kazne na koju je ta osoba osuđena (vidjeti gore navedenu presudu Kozłowski, t. 45.), takav cilj, iako je važan, ne može spriječiti države članice da pri provedbi te okvirne odluke ograniče, na način koji je u skladu s temeljnim pravilom iz njezinog članka 1. stavka 2., situacije u kojima je moguće odbiti predaju osobe koja ulazi u područje primjene navedenog članka 4. stavka 6.
- 63 Nadalje, što se tiče pitanja je li uvjet zakonitog boravka od pet godina bez prekida, koji je utvrđen u nacionalnom zakonodavstvu o kojem je riječ u predmetu u glavnom postupku, protivan načelu nediskriminacije na temelju državljanstva, valja podsjetiti da se tim načelom zahtijeva da se u usporedivim situacijama ne postupa na različit način kao i da se u različitim situacijama ne postupa na jednak način, osim ako je takvo postupanje objektivno opravdano (vidjeti osobito presudu od 3. svibnja 2007., *Advocaten voor de Wereld*, C-303/05, Zb., str. I-3633., t. 56.).
- 64 Iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje razvidno je da je, za potrebe izvršenja kazne zatvora izrečene pravomoćnom sudskom odlukom, odbijena predaja nizozemskih državljana pravosudnom tijelu koje je izdalo uhiđbeni nalog, dok se za državljanu drugih država članica, osim Kraljevine Nizozemske, takvo odbijanje uvjetuje zakonitim boravkom u Nizozemskoj u trajanju od pet godina bez prekida. Stoga valja ispitati je li različito postupanje prema državljanima drugih država članica objektivno opravdano.
- 65 Nizozemska vlada u tom pogledu napominje da je, zbog toga što je praksa predaje osoba koje nisu državljani Kraljevine Nizozemske pokazala veliku domišljatost u pogledu argumenata kojima te osobe žele dokazati svoju povezanost s nizozemskim društvom, nacionalni zakonodavac člankom 6. stavcima 2. i 5. OLV-a želio konkretno i s pomoću objektivnih kriterija izraziti zahtjev da boravak tih osoba u toj državi mora biti trajan.
- 66 Prema toj istoj vladi država članica ima pravo na temelju zahtjeva za neprekidnim trajanjem boravka od pet godina osigurati da se izvršenje europskog uhiđbenog naloga može odbiti samo ako je izdan protiv tražene osobe koja ima istinske izgleda za budućnost u Nizozemskoj. Stoga je legitimno zahtijevati stvarnu povezanost tražene osobe s društvom u koje želi biti reintegrirana nakon izvršenja kazne.
- 67 Valja naglasiti, kako je već istaknuto u točki 62. ove presude, da razlog za moguće neizvršenje utvrđen u članku 4. stavku 6. Okvirne odluke 2002/584 ima za cilj omogućiti pravosudnom tijelu izvršenja da prida posebnu važnost mogućnosti povećanja izgleda za društvenu rehabilitaciju tražene osobe nakon isteka kazne koja joj je izrečena. Stoga država članica izvršenja ima pravo nastojati postići taj cilj samo u pogledu osoba koje su pokazale određenu razinu integracije u društvo te države članice.

- 68 U ovom predmetu može se smatrati da, kao prvo, jedini uvjet utemeljen na državljanstvu vlastitih državljana i, kao drugo, uvjet petogodišnjeg neprekidnog boravka za državljane drugih država članica, jamče da je tražena osoba dovoljno integrirana u državi članici izvršenja. Međutim, državljanin Zajednice koji nema državljanstvo države članice izvršenja i nije na državnom području te države boravio u određenom razdoblju bez prekida, općenito je više povezan s državom članicom podrijetla nego s društvom države članice izvršenja.
- 69 Kako bi razlika u postupanju, predviđena nizozemskim zakonodavstvom, u kontekstu prava Zajednice bila opravdana, ona mora isto tako biti razmjerna legitimnom cilju koji se nacionalnim pravom nastoji postići. Ona ne smije prelaziti ono što je nužno za postizanje tog cilja (vidjeti osobito presudu od 18. studenoga 2008., Förster, C-158/07, Zb., str. I-8507., t. 53.).
- 70 S tim u vezi može se zaključiti da pravilo na temelju kojeg se europski uhidbeni nalog ne izvršava protiv državljana vlastite države nije pretjerano. Takvi državljani imaju s državom članicom podrijetla vezu koja im jamči društvenu rehabilitaciju nakon izvršenja kazne na koju je osuđen. Nadalje, uvjet petogodišnjeg neprekidnog boravka za državljane drugih država članica ne može se smatrati pretjeranim, uzimajući posebno u obzir zahtjeve u pogledu integracije osoba koje nisu državljani države članice izvršenja.
- 71 S tim u vezi valja istaknuti, kao što su to učinile nizozemska i austrijska vlada, da je uvjet petogodišnjeg neprekidnog boravka, što je razvidno iz uvodne izjave 17. Direktive 2004/38 i članka 16. te direktive, utvrđen upravo kao razdoblje nakon kojega građani Unije stječu pravo stalnog boravka na državnom području države članice domaćina.
- 72 Nadalje valja podsjetiti da iako Okvirna odluka 2008/909 nije primjenjiva u predmetu u glavnom postupku, ona u kontekstu njezinog članka 4. stavka 7. točke (a) dopušta državama članicama da pojednostave prijenos presude ako osuđena osoba najmanje pet godina bez prekida zakonito živi i boravi na državnom području države članice izvršenja te u njoj ima pravo stalnog boravka.
- 73 Isto tako treba utvrditi da uvjet petogodišnjeg neprekidnog boravka, kakav je utvrđen u nacionalnom zakonodavstvu o kojem je riječ u predmetu u glavnom postupku, ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje cilja kojim se jamči određeni stupanj integracije u državi članici izvršenja traženih osoba koje su državljani drugih država članica.
- 74 S obzirom na navedeno, na peto pitanje valja odgovoriti da članak 12. UEZ-a treba tumačiti tako da nije protivan zakonodavstvu države članice izvršenja na temelju kojeg nadležno pravosudno tijelo te države odbija izvršiti europski uhidbeni nalog izdan za svojeg državljanina u svrhu izvršenja kazne zatvora, dok je takvo odbijanje, ako se radi o državljaninu druge države članice koji ima pravo boravka na temelju članka 18. stavka 1. UEZ-a, podložno uvjetu da je taj državljanin pet godina bez prekida zakonito boravio na državnom području navedene države članice izvršenja.

Prvo i drugo pitanje

- 75 U prvom i drugom pitanju, koja valja rješavati zajedno, sud koji je uputio zahtjev u biti pita koliko dugo mora trajati boravak u državi članici izvršenja državljana druge države članice za koju je izdan europski uhiđbeni nalog da bi se na njih primjenjivao članak 4. stavak 6. Okvirne odluke 2002/584.
- 76 Valja podsjetiti da ako je država članica prenijela navedeni članak 4. stavak 6. bez utvrđivanja posebnih uvjeta u pogledu primjene te odredbe, pravosudno tijelo izvršenja treba obaviti ukupnu procjenu kako bi se odmah odredilo primjenjuje li se navedena odredba na dotičnu osobu. Pojedinačna okolnost specifična za traženu osobu, kao što je duljina boravka te osobe u dotičnoj državi članici, u načelu ne može sama po sebi biti presudna (u tom smislu vidjeti gore navedenu presudu Kozłowski, t. 49.).
- 77 S obzirom na predmet u glavnom postupku u kojem je nesporno da se europski uhiđbeni nalog neće izvršiti samo ako je tražena osoba koja je državljanin druge države članice najmanje pet godina bez prekida zakonito boravila na državnom području države članice izvršenja, više nema potrebe odgovarati na prvo i drugo prethodno pitanje, jer se uvjet koji se odnosi na duljinu boravka temelji na diskrecijskom pravu dotične države članice koje joj je dodijeljeno člankom 4. stavkom 6. Okvirne odluke 2002/584 te se mora smatrati spojivim s člankom 12. UEZ-a.
- 78 U tom pogledu, iz odgovora na peto pitanje proizlazi da članak 12. UEZ-a nije protivan uvjetu utvrđenom nacionalnim pravom države članice izvršenja na temelju kojeg tražene osobe koje su državljani druge države članice moraju pet godina boraviti na državnom području prve države članice da bi njezino pravosudno tijelo izvršenja odbilo predati tu osobu na temelju članka 4. stavka 6. navedene okvirne odluke.
- 79 U tim okolnostima nije potrebno odgovoriti na prva dva prethodna pitanja.

Troškovi

- 80 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (veliko vijeće) odlučuje:

- 1. Državljanin jedne države članice koji zakonito boravi u drugoj državi članici ima pravo pozvati se na članak 12. prvi stavak UEZ-a protivno nacionalnom zakonodavstvu kao što je Zakon o predaji osoba (Overleveringswet) od 29. travnja 2004., koji utvrđuje uvjete na temelju kojih nadležno pravosudno tijelo može odbiti izvršenje europskog uhiđbenog naloga izdanog u svrhu izvršenja kazne zatvora.**
- 2. Članak 4. stavak 6. Okvirne odluke Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhiđbenom nalogu i postupcima predaje između država članica treba tumačiti tako da ako se radi o građaninu Unije, država članica izvršenja ne može, uz uvjet koji se odnosi na duljinu boravka u toj državi, za**

primjenu razloga za moguće neizvršenje europskog uhidbenog naloga utvrđenog u toj odredbi odrediti dodatne administrativne zahtjeve, kao što je posjedovanje dozvole stalnog boravka.

3. Članak 12. stavak 1. UEZ-a treba tumačiti tako da nije protivan zakonodavstvu države članice izvršenja na temelju kojeg nadležno pravosudno tijelo te države odbija izvršiti europski uhidbeni nalog izdan za jednog njezinog državljanina u svrhu izvršenja kazne zatvora, dok je takvo odbijanje, ako se radi o državljaninu druge države članice koji ima pravo boravka na temelju članka 18. stavka 1. UEZ-a, podložno uvjetu da je taj državljanin pet godina bez prekida zakonito boravio na državnom području navedene države članice izvršenja.

[Potpisi]

* Jezik postupka: nizozemski

RADNI PRIJEVOD